

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนแบบโฮมสคูล (Home School) นับว่าเป็นกระบวนการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่ปัจเจกบุคคลมีเสรีภาพในการเรียนรู้มากขึ้น สามารถที่จะเลือกทำการศึกษได้ด้วยตนเองได้ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล นี้ได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามพัฒนาการของสังคมทั่วโลกที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงขึ้น และบุคคลได้รับการปกป้องสิทธิเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่บุคคลพึงมีสิทธิได้รับและมีเสรีภาพในการแสวงหา โดยเฉพาะในเรื่องการ "แสวงหา" นี้เองที่ชี้ถึงกระบวนการที่คนร่วมสมัย ที่เป็นไปในแนวทางของการให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีสิทธิมีเสียงในการจัดการศึกษามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากหลายประเทศที่ได้มีการปรับตัวปรับเงื่อนไขทางสังคมต่างๆ ให้เอื้อต่อรูปแบบการศึกษาทางเลือกเช่นนี้มากขึ้น

ปัจจุบันกระแสความเคลื่อนไหวของการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล ปรากฏชัดเจนในระยะสองทศวรรษที่ผ่านมา โดยประเทศที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ที่เห็นเด่นชัด ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษและประเทศในแถบยุโรป ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

สหรัฐอเมริกาได้มีความเคลื่อนไหวในการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมานานแล้ว แต่เพิ่งเกิดขึ้นอย่างจริงจังในปี 1980 (พ.ศ. 2523) ซึ่งมีเพียง 3 มลรัฐที่มีกฎหมายอนุญาตให้มีการจัดการเรียนแบบโฮมสคูลนี้ได้อย่างเป็นทางการ แต่ในช่วงเวลาสิบกว่าปีมานี้ มลรัฐต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในเรื่องโฮมสคูลอย่างรวดเร็ว จนในปัจจุบันทั้ง 50 มลรัฐของสหรัฐได้มีกฎหมายอนุญาตอย่างเป็นทางการหรือมีการผ่อนปรนให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลได้ ซึ่งในช่วงปี 1970 (พ.ศ. 2513) เป็นต้นมา ได้มีกฎหมายการศึกษาหรือกฎหมายว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของพ่อแม่ผู้ปกครองออกมาเป็นการเฉพาะในมลรัฐต่างๆ จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลในสหรัฐเป็นไปอย่างถูกต้อง¹ ซึ่งมีเด็กที่เรียนอยู่กับบ้านจำนวนถึง 1.23 ล้านคน² ส่วนในกรณีของแคนาดาอันเป็นอีกประเทศหนึ่งในแถบอเมริกาเหนือที่ใน

¹ อมรวิชัย นาคทรพรพ, การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home School), กลุ่มงานปฏิรูปการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สกศ., , (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัท เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด , 2543) หน้า 29-31.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า (5)

ทุกรัฐมีการอนุญาตให้พ่อแม่เปิดโฮมสคูลได้นั้น ในแต่ละรัฐจะมีกฎระเบียบกำกับดูแลของตนเองซึ่งพ่อแม่จะต้องติดต่อขอทราบรายละเอียดจาก Education and Training Department ในรัฐของตน ซึ่งในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีช่องทางในการเปิดโฮมสคูล ที่สะดวกพอสมควรทั้งในแง่การติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ และการให้อิสระแก่พ่อแม่ในการจัดการศึกษาตามแบบฉบับของตนได้ระดับหนึ่ง

สำหรับในกรณีของอังกฤษและประเทศในแถบยุโรปนั้น มีการจัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างประเทศต่างๆ ในปี 1952 (พ.ศ. 2495) ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคล โดยได้กล่าวถึงสิทธิทางการศึกษาว่า “บุคคลใด ๆ ต้องไม่ถูกจำกัดสิทธิที่จะได้รับการศึกษา ในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐใด ๆ พึงให้ความเคารพต่อสิทธิของผู้ปกครองที่จะเข้ามากระทำการใดๆ ให้แน่ใจว่าการศึกษาอบรมนั้นสอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อทางศาสนา และปรัชญาของตน”³ สำหรับกรณีการจัดโฮมสคูล ในประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์มีความหลากหลายเช่นกัน คล้ายกับกรณีสหรัฐอเมริกาเนื่องจากมีการปกครองในลักษณะมลรัฐที่มีกฎหมายการศึกษาของตนเอง ยกตัวอย่างกรณีรัฐ Queensland ที่มีกฎหมาย Education Act ปี 1989 (พ.ศ. 2532) ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวข้องกับสิทธิของพ่อแม่ในการจัดโฮมสคูล ส่วนนิวซีแลนด์นั้นก็คล้ายคลึงกันหากมีเอกภาพกว่านั้นคือไม่มีความหลากหลายในมาตรการกำกับดูแลในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากระบอบการปกครองที่แตกต่างกัน โดยมีกรอบกฎหมายการศึกษาเป็นแนวเดียวกัน⁴

สำหรับในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2531-2532 ได้เกิดกระแสข่าวที่ทำให้วงการการศึกษาของไทยเกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมาก ในประเด็นของครอบครัว ชูตินธร ที่ได้มีจัดการศึกษาแบบโฮมสคูล ให้กับลูก ๆ จำนวน 3 คน อย่างเงียบ ๆ ด้วยการไม่ส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาล หรือ โรงเรียนประถมศึกษาแต่อย่างใด แต่ใช้วิธีนำชื่อลูกไปขึ้นทะเบียนไว้ที่โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก จ.กาญจนบุรี และมีผู้เป็นพ่อและแม่จัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง ข่าวคราวดังกล่าวได้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว โดยในช่วงแรกกระแสข่าวเป็นไปในทำนองที่ว่า “คุณหมอกักขังลูกไว้ในบ้าน ไม่ให้ดูทีวี ไม่ให้สมาคมกับใคร จึงน่าที่จะมีความผิด และควรนำมาลงโทษ.....” จึงเป็นเหตุให้สื่อมวลชนในขณะนั้นพยายามติดตามข่าวคราวดังกล่าวอย่าง ใกล้ชิดแต่ในที่สุดเมื่อได้มีการพิสูจน์แล้วว่าเด็กๆ ทุกคนมีความสุขดี มีพัฒนาการการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี จึงทำให้กลุ่มคนหลายๆ กลุ่มในสังคมขณะนั้นเกิดคำถามที่ว่า “เกิดอะไรขึ้นกับระบบการ

³ Home Educators and the Law within Europe, ข้อมูลจากการสืบค้นผ่านระบบ Internet ของสถาบัน Education Otherwise (http://www.netlink.co.uk/users/e_o).

⁴ ออมวิรัช นาคทรพร, การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home School), หน้า 51-63.

ศึกษาของไทยที่ผ่านมา จนทำให้ครอบครัวหนึ่งถึงกับไม่ยอมส่งลูกเข้าโรงเรียน ด้วยเหตุผลที่ว่าการศึกษาของไทยนั้นล้มเหลว และไม่มีคุณภาพเพียงพอ”

แม้ว่าในขณะนั้นสังคมไทยยังไม่รู้จักกับคำว่า” โฮมสคูล” มากนัก ยังไม่มีกฎหมาย หรือ พรบ. ฉบับใดที่สามารถนำมารองรับว่าการจัดการการศึกษาโดยครอบครัวเป็นสิ่งที่สามารถทำได้และสังคม ควรให้การยอมรับทางเลือกใหม่นี้ แต่ก็นับได้ว่าเป็นการจุดประกายให้กับคนหลายๆ คนให้ลุกขึ้นมาเคลื่อนไหว และทำการศึกษาทบทวนระบบการศึกษาที่ผ่านมาของไทยอย่างจริงจังเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วน ของภาครัฐ หรือเอกชน และที่สำคัญคือผู้เป็นพ่อแม่ในหลายๆ ครอบครัวที่ต้องการหาทางเลือกใหม่ให้กับ ลูกๆ ของตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และแสดงเจตจำนงซึ่งที่มั่นคงในการจัดการเรียน การสอนโดยพ่อแม่ จนในที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในมาตราที่ 12 และมาตราที่ 18 (3) ก็ได้มีบทบัญญัติค้ำประกันสิทธิให้แก่ครอบครัว เพื่อให้สามารถจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ลูกหลาน ได้ด้วยตนเองแทนการส่งลูกเข้าศึกษาในระบบโรงเรียน ทำให้ในปัจจุบันหลายครอบครัวที่มั่นใจในศักยภาพ และความพร้อมของตนเองได้ดำเนินการเลือกการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลให้กับลูกๆ แล้วกว่า 50 ครอบครัว และยังมีครอบครัวอีกจำนวนไม่น้อยที่กำลังกลัวๆ กลั๊ๆ กับการกระโจนเข้าสู่กระบวนการเรียน ดังกล่าว เนื่องจากอาจยังคงไม่แน่ใจว่าสังคมจะสามารถให้การยอมรับเด็ก ๆ กลุ่มนี้ได้มากนักน้อยเพียงใด เพราะแม้ว่าพรบ.การศึกษา ปี 2542 จะประกาศใช้เป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันวิธีที่จะนำ มาซึ่งการรับรองไม่ว่าจะเป็นรูปแบบวิธีการเรียนการสอน หรือการประเมินผลการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล นั้นยังไม่มีคำตอบชัดเจนเพียงพอเนื่องจากกฎกระทรวงที่ว่าด้วยเรื่องของศูนย์การเรียนรู้ที่จะมาทำหน้าที่กำกับ ดูแลการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลยังอยู่ในระหว่างขั้นตอนของการร่างเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา จึงทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าทิศทางหรือรูปแบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลในอนาคตอันใกล้นี้จะ เป็นอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อกระบวนการเรียนรู้ที่แท้ จริง และได้เลือกทิศทางของการเรียนการสอนให้กับลูกๆ ของพวกเขาไปแล้วนั้น กำลังพยายามที่จะสร้าง เครือข่าย และกลุ่มพันธมิตร เพื่อรวมพลังกันผลักดันให้สังคมภายนอกยอมรับและหันกลับมาองกระแส ทางเลือกอีกทางหนึ่งของการเรียนรู้ที่เน้นการได้สัมผัสจากประสบการณ์จริงของเด็ก และนำประสบการณ์ เหล่านั้นมาผสมผสานไปกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็ก ๆ แทนการที่จะต้องถูกกำหนดอยู่ในกรอบของการ ศึกษาที่ตีเส้นให้ทุกคนคิด เชื่อและทำในแบบเดียวกันจนมองข้ามและปฏิเสธความหลากหลายของคนที่อยู่ใน สังคมเดียวกัน

อาจกล่าวได้ว่ากระแสของโฮมสคูลที่กำลังเป็นที่สนใจของหลาย ๆ ประเทศอยู่ในขณะนี้ นั้นเกิดจากปัจจัยร่วมต่างๆ ได้แก่ บริบทหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นร่วมกันในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเป็นแรงผลักดันของกระแสความนิยมเรื่องโฮมสคูลเช่นกัน อาทิ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาในรอบสองทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งได้เจริญรุดหน้าไปมากทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และมัลติมีเดียมีความเป็นไปได้มากขึ้น ส่วนในประเทศไทยนั้นกระแสการยอมรับโฮมสคูลยังนับว่าเป็นเรื่องใหม่ของสังคม ทำให้ในหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนรวมทั้งในหลาย ๆ ครอบครัวที่กำลังมองหาทางเลือกของการศึกษาให้กับบุตรหลานได้ให้ความสนใจศึกษาติดตามข่าวคราวความคืบหน้าของระบบการเรียนการสอนดังกล่าวเพื่อนำมากำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสังคมไทยมากที่สุดได้ต่อไป โดยปัจจัยหนึ่งที่ถูกวิจัยเห็นว่ามีผลสำคัญยิ่งต่อการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวในประเทศไทย คือ รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ การสื่อสารภายในครอบครัว และโอกาสในการแสวงหาข่าวสารเพื่อนำมาช่วยในการเรียนการสอนของครอบครัวซึ่งได้มีผู้ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลไปแล้วในระยะหนึ่งภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งอาจมีความแตกต่างจากโฮมสคูลที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ การศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลในครั้งนี้จึงอาจจะนำมาใช้เป็นแนวทางให้กับครอบครัวที่ตัดสินใจยอมรับการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล ให้สามารถกำหนดรูปแบบการสื่อสารที่จะแสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ภายในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแสวงหาข่าวสารความรู้เพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอด การทำงานร่วมกัน การโต้แย้ง การวางแผน การต่อรองกฎระเบียบ การเสริมแรงพฤติกรรม การผ่อนคลายความวิตกกังวล ฯลฯ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้สถาบันครอบครัวนั้นได้ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นและการสร้างสรรค์ของสมาชิก และทำหน้าที่ในการเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาของบุคคลตามกระบวนการการเรียนรู้ทางสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

ปัญหานำการวิจัย

1. ครอบครัวที่นำระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมาใช้นั้นมีวิธีการถ่ายทอดเพื่อสื่อสารความรู้ภายในครอบครัวอย่างไร
2. ลักษณะการสื่อสารหรือการถ่ายทอดข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่นำระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมาใช้เป็นรูปแบบใด
3. รูปแบบการสื่อสารใดมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการรับระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมาใช้

4. ในการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลผู้จัดหรือผู้ปกครองใช้ข้อมูลความรู้จากที่ไหน เป็นข้อมูลความรู้ประเภทใด วิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลทำอย่างไร และนำมาจัดระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารของครอบครัวที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล
2. เพื่อศึกษาถึงระบบการสื่อสารและลักษณะการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล
3. เพื่อศึกษากระบวนการการแสวงหาข่าวสารของครอบครัวโฮมสคูลที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจวัตรประจำวันของครอบครัว และกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับบุตรหลานของตน โดยได้รายชื่อของครอบครัวโฮมสคูลจากข้อมูลของทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(สกศ.) และกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษานั้นจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมาแล้วระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี พร้อมทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมและยินดีในการให้ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษาและสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งสิ้น 3 ครอบครัว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ครอบครัวโฮมสคูล	หมายถึง	การเรียนการสอน โดยมีพ่อแม่เป็นผู้วางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับลูกอย่างตั้งใจ ทั้งที่อยู่ในช่วงของการศึกษาภาคบังคับ โดยผู้เรียนจะเป็นผู้กำกับวิถีทางการเรียนรู้ของตนเอง
-----------------	---------	--

โดยมีพ่อแม่ หรือผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความรู้และให้คำแนะนำ โดยเกิดขึ้นในสภาพการณ์แบบครอบครัว

การเรียนรู้การสอน	หมายถึง	<p>การที่พ่อแม่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับลูกเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการถ่ายทอด อาทิ การบอก การแนะนำ การให้ทดลองปฏิบัติจริง การทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง การให้สัมผัสกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การให้ลูกได้แสดงความคิดเห็น หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมตามสถานการณ์ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝน และค้นคว้าศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ ตามที่เด็กสนใจ และที่สำคัญคือมีความสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กในครอบครัวโฮมสคูล</p>
รูปแบบ	หมายถึง	<p>พฤติกรรมใด ๆ ที่สมาชิกในครอบครัวประพฤติปฏิบัติหรือกระทำซ้ำจนเกิดเป็นลักษณะที่ชัดเจนแน่นอนและมีแนวโน้มที่สามารถทำนายได้</p>
รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว	หมายถึง	<p>ลักษณะที่เด่นชัดของพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติที่สมาชิกในครอบครัวกระทำซ้ำ ๆ ในการสื่อสารกันระหว่างบุคคลในครอบครัวซึ่งได้แก่ พ่อ แม่ ลูก นั้นเอง</p>
การสื่อสารระหว่างบุคคล	หมายถึง	<p>กระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างสมาชิกในครอบครัวซึ่งในที่นี้คือ พ่อ แม่ ลูก โดยแต่ละคนสามารถร่วมมือบทบาทในการเป็นผู้ส่งและผู้รับสารได้ในแบบเผชิญหน้า การสื่อสารระหว่างกันอาจเป็นไปในลักษณะของการโต้ตอบด้วยคำพูด หรือเป็นการแสดงออกโดยไม่ใช้คำพูดก็ได้ เช่น การพยักหน้า สายหน้า ยิ้ม เป็นต้น</p>

ระบบการสื่อสารในครอบครัว หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกิดมาจากการกระทำภายในครอบครัว หรืออิทธิพลจากภายนอกครอบครัวที่รวมกันเข้ามามาก่อนให้เกิดผลกระทบกับสมาชิกในครอบครัวซึ่งอาจเป็นไปแง่ของการสร้างสรรคให้ดีขึ้น หรือเกิดเป็นปัญหาภายในครอบครัว และผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นจะก่อให้เกิดอิทธิพลใหม่กับสมาชิกของครอบครัวได้ต่อไป เช่น สมาชิกในครอบครัวต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะเกิดความต้องการที่เป็นเป้าหมายใหม่ตามมา เช่น ความสะดวกสบาย ความปลอดภัยในชีวิตต่อไป เป็นต้น

ลักษณะการสื่อสารของบุคคล หมายถึง การจำแนกการสื่อสารเป็น 3 ลักษณะคือ

- การสื่อสารในลักษณะพ่อแม่ คือ การสื่อสารกับผู้อื่นราวกับว่าตนเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง คำพูดที่ใช้จึงมักเป็นการห้ามหรือสั่งให้ทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักต้องการแสดงความคิดเห็นของตนมากกว่าการฟังข้อโต้แย้ง
- การสื่อสารในลักษณะของผู้ใหญ่ คือ การสื่อสารที่มีลักษณะการใช้เหตุผล มากกว่าอารมณ์ มีความสุขุม รอบคอบ หาข้อมูลก่อนตัดสินใจ
- การสื่อสารในลักษณะเด็ก คือ การสื่อสารหรือการกระทำใด ๆ ที่เน้นความสนุกสนานโดยไม่มีการใคร่ครวญเหตุผล และอาจมีพฤติกรรมที่ต่อต้านการควบคุมจากพ่อแม่

การจำแนกลักษณะของการสื่อสารดังกล่าวนี้ไม่ผูกพันกับอายุหรือสถานภาพของบุคคล กล่าวคือเด็กอาจสื่อสารกับพ่อแม่ด้วยการสื่อสารในลักษณะผู้ใหญ่ หรือพ่อแม่อาจใช้การสื่อสารในลักษณะเด็กก็เป็นได้

การแสวงหาข่าวสาร หมายถึง

กระบวนการการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร อันได้แก่ แหล่ง
ข้อมูลข่าวสาร เนื้อหาของข้อมูลข่าวสาร ช่องทางข้อมูลข่าวสาร
ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องการข้อมูลข่าวสารนั้น และรวมถึงบริบท
หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ของการได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษารูปแบบการสื่อสารของครอบครัวที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูล
ในครั้งนี้จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม
ต่อการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลได้ต่อไป
2. การศึกษากระบวนการแสวงหาข่าวสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบโฮม
สคูลของผู้ปกครองที่ได้้นำการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลมาใช้แล้วนั้น จะเป็น
ประโยชน์ต่อผู้ที่ดูแลรับผิดชอบระบบโฮมสคูลในการกำหนดสื่อและสาระที่ถ่ายทอด
ผ่านสื่อให้สอดคล้องกับที่ผู้ปกครองแสวงหาเพื่อนำไปถ่ายทอดต่อยังบุตรหลานของตน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น